

ВИСНОВОК

наукового керівника дисертаційної роботи Ігоря Соханя на тему: **«Психологічні особливості саморегуляції монетарної поведінки студентів»**, представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 053 «Психологія».

Загальна характеристика дисертації. Дисертація Ігоря Соханя присвячена вирішенню актуального наукового завдання, що полягає у виявленні психологічних чинників саморегуляції та психолого-педагогічних умов оптимізації монетарної поведінки студентів.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що розвиток сучасного суспільства з його постійними соціально-економічними, політичними, технічними та культурними трансформаціями зумовлює модифікацію всіх сфер життєдіяльності особистості, що постає новими викликами для психологічної науки. Гроші є значущим феноменом життя сучасної людини, виступаючи одночасно і символічною цінністю, метою, інструментом для задоволення вітальних та вищих потреб. На тлі трансформацій українського суспільства, стихійності економічної соціалізації, суперечностей що виникають при зіткненні стандартів «старого» та «нового» в осмисленні місця грошей у житті людини відбуваються зсуви та розлади у становленні монетарної поведінки молоді. Студентський вік виступаючи завершальним етапом особистісного та професійного самовизначення, становлення світогляду та цінностей, особистісної зрілості, відзначається також прагненням юнака чи юнки виступати в якості суб'єкта економічної діяльності, що проявляється у певному типі монетарної поведінки.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертаційного дослідження пов'язана з комплексною науково-дослідною темою кафедр психології, педагогіки та практичної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Психологія розвитку суб'єктів педагогічного процесу» (номер державної реєстрації 01121U100712), що координується Міністерством освіти і науки України.

Наукова новизна представленої роботи. Визначено наукову новизну та теоретичну значущість наукової праці, які полягають у тому, що:

Уперше:

- показано специфіку психологічного благополуччя та особистісної зрілості студентів в залежності від типу монетарної поведінки особистості;
- визначено регулятивні предиктори монетарної поведінки студентів;

- виявлено компоненти монетарної поведінки студентів, серед яких «переоцінення значення та занепокоєність грошима», «інструментальна монетарна мотивація», «монетарна мотивація самоствердження», «монетарне відчуження» та «монетарна мотивація збагачення»;

розширено уявлення про:

- саморегуляцію монетарної поведінки особистості як психологічне новоутворення студентського віку;

- типологічні особливості монетарної поведінки студентів;

дістали подальшого розвитку:

- засоби психологічного супроводу оптимізації монетарної поведінки студентів.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів. *Наукове* значення роботи полягає у визначенні особливостей ціннісно-смислової саморегуляції особистості студентів; у визначенні системи засобів сприяння життєвому самовизначенню студентів. Результати дослідження доповнюють уявлення про особливості розвитку особистості в юнацькому віці щодо особливостей життєвого самовизначення.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що запропонований у роботі діагностичний комплекс, розроблена й апробована програма для студентів, спрямована на оптимізацію монетарної поведінки можуть бути використані у практиці психологічної служби вищої школи. Результати дослідження можуть бути використані в ході професійної підготовки та підвищення професійного рівня практичних психологів при викладанні навчальних курсів «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Педагогічна психологія».

Апробація. Результати дисертаційного дослідження доповідалися та були схвалені на *Міжнародних науково-практичних конференціях*: «Трансформаційні процеси соціально-гуманітарної сфери сучасної України в умовах війни: виклики, проблеми та перспективи» (Тернопіль, 2022) та *всеукраїнських* – «Харківський осінній марафон психотехнологій» (Харків, 2020-2023 рр.); на засіданнях кафедри психології ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у 2020-2023 рр.).

Характеристика роботи здобувача в процесі підготовки дисертації, особисті якості, проявлені в процесі роботи над дисертацією. За час роботи над дисертаційним дослідженням здобувач Сохань І.В. проявив себе як зрілий та обізнаний фахівець в своїй галузі, ретельний і відповідальний дослідник. Вибір теми дослідження був обумовлений високим пізнавальним інтересом здобувача до актуальних проблем сьогодення, його практичною професійною діяльністю та результатами бібліографічного пошуку.

У процесі дослідження І.В. Сохань проявив здатність до глибокого теоретичного аналізу та узагальнень, продемонстрував самостійність у визначенні структури та змісту експериментальної частини та ретельність у її реалізації. У процесі апробації розвивальної програми Сохань І.В. зумів замотивувати учасників розвивально-корекційної програми на серйозну, плідну роботу, викликати у них позитивне відношення до себе та до програми, створити умови для формування пізнавального інтересу та атмосфери співробітництва.

Висновок. На підставі зазначеного можна стверджувати, що дисертаційна робота «Психологічні особливості саморегуляції монетарної поведінки студентів» розроблена на високому науковому рівні, за своєю значущістю, науковою новизною та практичною спрямованістю отриманих результатів повністю відповідає існуючим стандартам, за змістом і оформленням відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022р. і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія.

Науковий керівник

Доктор психологічних наук,
професор

Тамара ХОМУЛЕНКО

